

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 grudnia 2020 r.

sprawy:

1) M. B. - skazanego z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz

2) H.N. - skazanego z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

z powodu kasacji wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa (...)

utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt XII K (...)

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić obie kasacje jako oczywiście bezzasadne;

2. obciążyć skazanych M. B. i H.N. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego - w częściach na nich przypadających.

UZASADNIENIE

M. B. i H. N. zostali oskarżeni o to, że w okresie od dnia 4 czerwca 2000 r. do stycznia 2001 r. w W. M. B. pełniąc funkcję Prezesa Zarządu A., H. N. - skarbnika A., działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą i z L. C. – dyrektorem klubu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu jako osoby obowiązane na podstawie statutu do zajmowania się sprawami majątkowymi

ww. podmiotu poprzez nadużycie udzielonych uprawnień działali na szkodę A. w ten sposób, że: M. B. w dniu 4 czerwca 2000 r. jako Prezes A. działając jednoosobowo jako Zgromadzenie Wspólników A. Sp. z o.o. podjął, bez wymaganej na podstawie § 30 pkt 4 statutu A., zgody Zarządu A. uchwałę o zobowiązaniu Stowarzyszenia do wniesienia dopłaty do kapitału spółki w wysokości 3 mln zł z przeznaczeniem na podjęcie działalności komercyjnej oraz nie powiadomił Zarządu AP o zamierzonym wspólnym przedsięwzięciu pomiędzy A. Sp. z o.o. i spółką A. oraz o uchwale Prezydium Zarządu z dnia 19 czerwca 2000 r. upoważniającej do prowadzenia rozmów i sfinalizowania transakcji ulokowania posiadanych kapitałów przy wyższym niż bankowe oprocentowaniu, a następnie w dniu 28 czerwca 2000 r., bez wiedzy i zgody Zarządu AP, za pośrednictwem spółki A., M. B. wspólnie z L. C., przed datą zawarcia umowy z dnia 26 sierpnia 2000 r., przekazali do firmy A. Sp. z o.o. kwotę 1.000.000 zł podpisując polecenie przelewu ww. kwoty, a w dniu 6 września 2000 r. H. N. wraz z L. C., bez wymaganego prawem umocowania, podpisali kolejne polecenie przelewu kwoty 2.000.000 zł do firmy A. Sp. z o.o., w której to spółce M. B. był wspólnikiem, wyrządzając tym samym szkodę majątkową A. P. w wielkich rozmiarach w kwocie 2.380.000 zł, stanowiącej różnicę pomiędzy wyżej przekazaną kwotą 3 mln zł, a środkami, które zostały przekazane dla A. w dniach 26 czerwca 2003 r. w kwocie 600.000 zł oraz 16 września 2003 r. w kwocie 20.000 zł tytułem realizacji ugody z dnia 31 sierpnia 2002 r., tj. o popełnienie przestępstwa z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt XII K (...), Sąd Okręgowy w W. uznał m.in. oskarżonych M. B. i H. N. za winnych popełnienia czynu zarzuconego im aktem oskarżenia z tym ustaleniem, że H. N. pełnił nadto funkcję wiceprezesa ds. finansowych, a oskarżeni swoim działaniem wyrządzili szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w kwocie 3.000.000 zł, tj. przestępstwa z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co wymierzył oskarżonemu M. B. karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a oskarżonemu H. N. karę 1 roku pozbawienia wolności, których wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat. Nadto, Sąd I instancji zasądził od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w części, w tym opłatę, a w pozostałym zakresie kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Po rozpoznaniu apelacji obrońców oskarżonych oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy oraz zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania odwoławczego w częściach równych i opłatę za II instancję.

Kasacje od wyroku Sądu odwoławczego wywiedli obrońcy oskarżonych M. B. i H. N..

Obrońca M. B. zaskarżył wyrok Sądu II instancji w całości, na korzyść skazanego, zarzucając obrazę przepisu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 14 k.p.k., poprzez wyjście przez Sąd II Instancji poza granice oskarżenia, na skutek przyjęcia, że oskarżony M. B. swoim działaniem wypełnił znamiona przestępstwa z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wyrządził szkodę majątkową w majątku Stowarzyszenia A. w kwocie 3.000.000 zł, podczas gdy ramy czasowe zarzutu sformułowanego przez oskarżyciela publicznego, tj. okres od 4 czerwca 2000 r. do stycznia 2001 r., nie pozwalały na przyjęcie, że oskarżony M. B. dopuścił się przestępstwa z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., tj. przekroczył - nadużył swoich uprawnień, doprowadzając do szkody majątkowej w kwocie 3.000.000 zł w majątku Stowarzyszenia A., albowiem do dnia 31 grudnia 2000 r. Stowarzyszenie A. otrzymało zwrot na swój rachunek kwoty 2.500.000 zł.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu II instancji w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Zarzut o zbieżnej treści sformułował w kasacji obrońca skazanego H. N.. Zaskarżając wyrok Sądu II instancji w całości, na korzyść skazanego, zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 14 § 1 k.p.k. poprzez niezastosowanie wynikających z tych przepisów norm prawnych o wiążącym dla Sądu Apelacyjnego charakterze w sytuacji, gdy analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wskazywała na wyjście przez Sąd Okręgowy w W. poza granice skargi zasadniczej w zakresie uznania H. N. (i innych) winnego czynu, którego ramy czasowe zostały określone w akcie

oskarżenia na okres od dnia 4 czerwca 2000 r. do stycznia 2001 r. (a więc do dnia 31 grudnia 2000 r.) przy jednoczesnej modyfikacji opisu czynu co do wysokości wyrządzonej szkody, której wysokość wskazuje na przyjęcie stanu rozliczeń rachunkowych pomiędzy Stowarzyszeniem A., Spółką A.- Sp. z o.o. oraz A. Sp. z o.o. na datę późniejszą niż 31 grudnia 2000 r., a okoliczność ta stanowi znamię zarzucanego czynu zabronionego, co winno skutkować uchyleniem przez Sąd II instancji wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 lutego 2018 r. o sygnaturze akt II K (...) do ponownego rozpoznania.

Podnosząc powyższy zarzut, autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasacje obrońców skazanych prokurator wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Jakkolwiek do dnia sporządzenia niniejszego uzasadnienia wnioski o jego sporządzenie złożył jedynie obrońca skazanego H. N., co uprawnia Sąd Najwyższy - zgodnie z dyspozycją art. 423 § 1a k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. - do ograniczenia przedstawienia argumentacji jedynie co do zarzutu podniesionego w tejże kasacji, to jednak z uwagi na zbieżność, a właściwie tożsamość zarzutów przywołanych w kasacjach obrońców skazanych M. B. i H. N., Sąd Najwyższy przedstawi motywy swojego rozstrzygnięcia łącznie, w odniesieniu do nadzwyczajnych środków zaskarżenia obrońców obydwu skazanych.

Otóż obie kasacje wywiedzione przez obrońców skazanych H. N. i M. B. okazały się oczywiście bezzasadne, co skłoniło Sąd Najwyższy do skierowania ich i rozpoznania na posiedzeniu wyznaczonym w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Czyniąc na wstępie kilka uwag natury ogólnej warto przypomnieć, że zgodnie z dyspozycją art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Nie może być

natomiast wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Art. 523 § 2 k.p.k. stanowi natomiast, że kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k.

Celem postępowania kasacyjnego jest wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Postępowanie kasacyjne nie jest natomiast postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (tak: postanowienie SN z dnia 21 września 2017 roku, sygn. akt IV KK 276/17).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oczywista bezzasadność kasacji ma natomiast miejsce w sytuacji, gdy już w wyniku pobieżnej analizy zarzutów w niej zawartych nasuwa się spostrzeżenie, że nie są one trafne, a przedstawione w niej wnioski nie odpowiadają zaistniałym w sprawie realiom procesowym (zob. postanowienie SN z dnia 17 kwietnia 2018 r., sygn. akt V KK 397/17).

Analizując treść zarzutów kasacji obrońców skazanych M. B. i H. N. oraz ich uzasadnienia, nie sposób uznać by mogły prowadzić do skutecznego podważenia prawidłowości orzeczenia Sądu II instancji. Brak jest w szczególności podstaw, by podzielić argumentację przytoczoną przez obydwu skarżących, jakoby orzeczenie Sądów obu instancji obarczone było bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., uzasadniającą skasowanie tych rozstrzygnięć, to jest by Sąd I instancji skazując oskarżonych za występki z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. „wyszedł” poza zarzut postawiony im w akcie oskarżenia, a Sąd odwoławczy to uchybienie zaaprobował. Skarżący swoje zapatrywanie uzasadniające zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej motywują tym, że skoro ramy czasowe występzków zarzuconych oskarżonym

zostały określone w skardze oskarżyciela publicznego od dnia 4 czerwca 2000 r. do stycznia 2001 r., natomiast do dnia 31 grudnia 2000 r. na rachunek Stowarzyszenia A. została zwrócona kwota 2,5 mln zł, to wysokość szkody nie powinna zostać ustalona w kwocie 3 mln zł. W ocenie autorów kasacji dokonanie przez Stowarzyszenie A. kolejnego przelewu na konto spółki A. sp. z o.o. w dniu 2 stycznia 2001 r. jest irrelewantne dla przyjęcia odpowiedzialności karnej skazanych, skoro wykracza poza granice czasowe czynu zarzucanego M. B. i H. N. w akcie oskarżenia.

Argumentacja autorów kasacji jest oczywiście błędna. Nieodzownym jest wskazanie, że zarzut tożsamej treści został już podniesiony na etapie postępowania odwoławczego (pkt I apelacji obrońcy H. N.). Sąd odwoławczy zarzut ten rozpoznał na str. 32-33 uzasadnienia. Podzielił słuszość stanowiska Sądu I instancji w zakresie określenia wysokości szkody wyrządzonej Stowarzyszeniu A. na kwotę 3 mln zł. Wskazał, że Sąd a quo w uzasadnieniu orzeczenia trafnie przedstawił motywy skutkujące uznaniem, iż oskarżeni dokonując rozporządzenia kwotą 3 mln zł przekroczyli, nadużyli swoich uprawnień, wykazał też związek przyczynowy pomiędzy ich działaniem, a zaistniałą szkodą. Sąd ad quem podzielił stanowisko Sądu I instancji, że działanie oskarżonych wypełniło znamiona zarzucanego im czynu i nie wykroczyło poza ramy czasowe ujęte w zarzucie. Uznał, że nieprawidłowe jest wywodzenie z samego faktu zaksięgowania na rachunku Stowarzyszenia A. kwoty 2,5 mln zł, zwróconej w dniu 28 grudnia 2000 r. przez spółkę A. sp. z o.o. za pośrednictwem A. S., iż działania oskarżonych nie wypełniły znamion przestępstw z art. 296 § 3 k.k. Działania te, w świetle wiążących ustaleń Sądu, służyły jedynie wykazaniu, że na koniec roku kalendarzowego środki te znajdowały się na rachunku pokrzywdzonego, a za ich pozornością dodatkowo przemawia fakt, że już 2 stycznia 2001 r. środki te ponownie zostały przebrane na rzecz spółki A.. Argumentacja Sądu II instancji jest przekonująca i Sąd Najwyższy w pełni ją aprobuje. Nie ulega wątpliwości, że ustalenia sądów obu instancji, iż dokonane w dniach 28 grudnia 2000 r. i 2 stycznia 2001 r. transfery środków pieniężnych pomiędzy Stowarzyszeniem A. i spółką A. miały na celu utrudnienie ustalenia rzeczywistej wysokości szkody wyrządzonej Stowarzyszeniu A., zasługują na akceptację.

Jednocześnie trudno oprzeć się wrażeniu, że autorzy kasacji zarzucili Sądowi ad quem uchybienie w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej w celu nadania kasacjom pozoru dopuszczalności, skoro orzeczone wobec skazanych kary pozbawienia wolności zostały wymierzone z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. W istocie zaś, pod pozorem formalnie dopuszczalnego zarzutu, skarżący kwestionują poczynione przez Sąd I instancji, a zaaprobowane przez Sąd ad quem, ustalenia faktyczne w zakresie wysokości wyrządzonej Stowarzyszeniu A. szkody. Tymczasem, jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, kasacja jako nadzwyczajny środek odwoławczy - stosownie do treści art. 523 k.p.k. - nie może prowadzić do weryfikacji ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, jak również prowadzić do odmiennej oceny materiału dowodowego niż dokonały tego orzekające w sprawie sądy, bo nie jest "trzecią instancją" (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2007 r. III KK 332/06).

Kierując się przedstawionymi motywami, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia sygnalizowanej przez obrońców skazanych bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., innej bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 k.p.k., ani innego rażącego naruszenia prawa, mającego istotny wpływ na treść wyroku, dzieląc w tej mierze stanowisko Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Najwyższy na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. rozstrzygnął jak w postanowieniu.

Sytuacja materialna skazanych nie uzasadniała zwolnienia ich od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, dlatego też Sąd Najwyższy obciążył ich tymi kosztami.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.